

Wstęp

Setna rocznica uhonorowania Władysława Stanisława Reymonta Nagrodą Nobla stała się okazją do podjęcia dyskusji o tym, jaki jest dzisiaj stan naszej wiedzy o życiu i dziele autora *Chłopów*. Konferencja, która odbyła się w dniach 13–15 listopada 2024 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, zaowocowała blisko sześćdziesięcioma wystąpieniami badaczy trzech pokoleń ze wszystkich niemal krajowych ośrodków naukowych. Głos zabierali doświadczeni naukowcy, ale również doktoranci i studenci, wśród nich literaturoznawcy, reprezentanci nauk o kulturze i religii: teatrologi, filmoznawcy, etnografowie oraz muzykolodzy i pedagodzy.

Tematyka wystąpień była prawdziwie różnorodna: prelegenci poddawali oglądowi stan badań nad biografią Reymonta, uzupełniając niektóre nierozpoznane dotąd obszary z jego życia (kontakty z kobietami, podróże, zainteresowanie teatrem). Eksplorowano źródła rękopiśmienne: bruliony dzieł, notatniki – co stało się okazją do weryfikacji dotychczasowych ustaleń, między innymi genezy kilku utworów, publikowanych, a także nigdy nieogłoszonych.

Z zainteresowaniem sięgano do twórczości powieściowej Reymonta – analizowano więc, posiłkując się nowymi metodologiami, poszczególne dzieła, przede wszystkim *Chłopów*, nie zabrakło też głosów dotyczących *Komediantki*, czytanej w perspektywie genderowej, *Fermentów*, *Ziemi obiecanej* czy *Wampira*. W orbicie zainteresowań znalazły się także nowelistyka oraz felietony, otwierające spektrum interesujących wątków wpisanych w te małe prozy. Nowoczesna, bogato ukontestowana lektura dzieł Reymonta odsłoniła niemały ich potencjał interpretacyjny.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się kwestie adaptacji filmowej i operowej *Chłopów*, nowych ujęć i ekspozycji. Omawiano stosunek krytyki literackiej do utworów noblisty, a także recepcję jego pisarstwa w okresie PRL-u. Nie zaniedbano również tematu obecności utworów Reymonta na lekcjach języka polskiego oraz w internecie.

Dorota Samborska-Kukuć